

магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки. *Збірник наукових праць*. Випуск 1, 2017. С. 266–273.

REFERENCES

1. Zakharchenko, T. V., Stotika, I.G. (2022). Pedagogical conditions of formation of cognitive interest of students in the piano class. *SWorldJournal*, Is. 11(6). P. 40–42. [in English]

2. Borschenko, N. (2023). Pedahohichni umovy ta metody formuvannya emotsiinoi stikiosti doshkilnykiv u protsesi muzychnykh zaniat [Pedagogical conditions and methods of forming emotional stability of preschoolers in the process of music lessons]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Chernihivskiy kolehium" imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of the Chernihiv Collegium National University named after T. G. Shevchenko*. Tom 175. № 19. S. 36–42. [in Ukrainian]

3. Vozniuk, O. M. (2017). Psykholoho-pedahohichni umovy stanovlennia tsinnisnykh oriantatsii yak chynnyk natsionalnoho vykhovannia uchnivskoi molodi [Psychological and pedagogical conditions of formation of value orientations as a factor of national education of schoolchildren]. *Chasopys Kyivskoho humanitarnoho universytetu – Journal of the Kyiv Humanitarian University*. № 4. S. 88–92. [in Ukrainian]

4. Kovalova-Honchariuk, L. O., Frytsiuk, V. A. (2021). Pedahohichni umovy formuvannia instrumentalno-vykonavskoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Pedagogical conditions for the formation of instrumental and performance competence of future music teachers]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*. Vyp. 36. S. 177–180. [in Ukrainian]

5. Kochurska, I. V. (2018). Pedahohichni umovy humanizatsii profesiinoi pidhotovky maibutnykh pedahohiv-muzykantiv u mystetskykh navchalnykh zakladakh [Pedagogical conditions of humanization of professional training of future teachers-musicians in art educational institutions]. *Dys. na zdobuttia naukovooho stupenia kan. ped. n. za spetsialnistiu 13.00.04 «Teoriia i metodyka profesiinoi osvity» / Instytut pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy*, Kyiv. 302 s. [in Ukrainian]

6. Lutsyk, H. (2020). Pedahohichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnykh psykholohiv do roboty z pidlitkamy, skhyl'nymy do deviantnoi povedinky [Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future psychologists to work with adolescents prone to deviant behavior]. *Zbirnyk naukovykh prats "Pedahohichni nauky" – Collection of scientific works "Pedagogical Sciences"*. № 93. S. 94–99. [in Ukrainian]

7. Panibratska, A. (2018). Zmist poniattia «Pedahohichni umovy» [The content of the concept of "Pedagogical conditions"]. *Naukovo-metodychna robota – Scientific and methodological*

work. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/89-suchasni-tekhnohohiyi-rozvytku-profesiynoyi-maysternosti-maybutnykh-uchyteliv-25-zhovtnia-2018-r/173-zmist-ponyattya-pedahohichni-umovi>. [in Ukrainian]

8. Sahach, O. (2020). Teoretychnyi analiz poniattia pedahohichni umovy u konteksti profesiinoho zrostantnia vchyteliv [Theoretical analysis of the concept of pedagogical conditions in the context of professional growth of teachers]. *Osvitni obrii – Educational horizons*. Tom 50 № 1. S. 32–35. [in Ukrainian]

9. Fast O. L. (2016). Kultura naukovooho kerivnytstva yak chynnyk zabezpechennia yakosti doktorskoi osvity [The culture of scientific leadership as a factor in ensuring the quality of doctoral education]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*. Vyp. 51. S. 300–306. [in Ukrainian]

10. Feifei Siui. (2018). Pedahohichni umovy formuvannia vykonavskoi uvahy maibutnoho vchytelia muzyky v protsesi fortepianno pidhotovky [Pedagogical conditions for the formation of executive attention of the future music teacher in the process of piano training]. *Molod i rynek – Youth and the market*. №9 (164). S. 127–131. [in Ukrainian]

11. Tszin, Liui. (2017). Metodyka formuvannia kontsertno-vykonavskoi kompetentnosti inozemnykh studentiv mahistratury u protsesi fakhovoi (fortepianno) pidhotovky [Methodology of formation of concert performance competence of foreign master's students in the process of professional (piano) training]. *Zbirnyk naukovykh prats – Collection of scientific papers*. Vypusk 1, 2017. S. 266–273. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТУ Чуаньцзе – аспірант кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Наукові інтереси: педагогічні умови формування академічної культури майбутніх піаністів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TU Chuanjie – graduate student of the Department of Pedagogy Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko.

Scientific interests: pedagogical conditions the formation of academic culture of future pianists.

Стаття надійшла до редакції 10.01.2024 р.

УДК 687(073)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-213-242-247

ХОМЕНКО Людмила Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
 ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5126-583X>
 e-mail: makarova.eva@meta.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ РУЧНИХ ШВЕЙНИХ РОБІТ

Актуальність ідеї формування в підростаючого покоління позитивного ставлення до праці не підлягає сумніву. Це процес непростий і досить тривалий. Він має починатися в сім'ї, коли дитина стає здатною усвідомлювати себе особистістю у навколишньому світі. У шкільному віці майже весь тягар виховання позитивного ставлення до праці лягає на плечі педагогів, зокрема на вчителів трудового навчання.

На заняттях у шкільних майстернях, на відміну від інших, домінує ручна праця. У процесі конструювання і виготовлення рекомендованих програмою об'єктів праці створюються сприятливі умови для поєднання фізичної та розумової праці учнів, а це є природною потребою організму, що росте. Уроки праці, проведені на високому рівні, несуть дітям відчуття глибокого задоволення і радості не тільки від результатів їхньої творчої праці, а й від напруженої роботи м'язів. У процесі праці виникають умови, сприятливі для виховання школярів у дусі свідомої дисципліни, любові до праці, бережного господарського ставлення до приватної та суспільної власності.

Виховання в учнів позитивного ставлення до праці передбачає: безпосередню участь школярів у суспільно корисній продуктивній праці; вироблення в них свідомого ставлення до праці як до найважливішого громадського обов'язку; розуміння потреби в ній для самовизначення в житті; формування високих моральних якостей нової людини; ставлення до праці як до усвідомленої і найпершої життєвої потреби, як суті людського буття.

Від умов праці підлітків, її організації значною мірою залежить їхнє ставлення до праці, а відповідно й ефективність процесу виховання. У навчальних майстернях все повинно виховувати, привчати до порядку і краси. Існує об'єктивний зв'язок між ефективністю праці і ставленням до неї: позитивне ставлення підвищує продуктивність праці, посилює її виховне й освітнє значення і, навпаки, негативне – знижує, послаблює, а іноді зводить нанівець її виховні та освітні можливості.

Нами доведено, що уроки, проведені з використанням таких методів навчання, несуть дітям відчуття глибокого задоволення від результатів їхньої творчої праці.

В статті розглянуті питання навчання учнів ручним швейним роботам. Проведено аналіз досвіду роботи вчителів, виявлені цікаві прийоми та методи навчання.

Ключові слова: асортимент, ручні роботи, швейні роботи, вміння, навички, вироби, знання, завдання, діяльність, прийоми роботи.

KHOMENKO Liudmyla Mykolayivna –
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
of Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5126-583X>
e-mail: makarova.eva@meta.ua

ORGANIZATION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF STUDENTS IN THE PROCESS OF PERFORMING HANDMADE SEWING WORKS

The relevance of the idea of forming a positive attitude to work in the younger generation cannot be doubted. This process is not simple and quite long. It should begin in the family, when the child becomes capable of realizing himself as an individual in the world around him. At school age, almost the entire burden of education of a positive attitude to work falls on the shoulders of teachers, in particular on teachers of labor education.

Classes in school workshops, unlike others, are dominated by manual labor. In the process of designing and manufacturing work objects recommended by the program, favorable conditions are created for the combination of physical and mental work of students, and this is a natural need of a growing body. Labor lessons conducted at a high-level bring children a feeling of deep satisfaction and joy not only from the results of their creative work, but also from the intense work of muscles. In the process of work, conditions arise that are favorable for the education of schoolchildren in the spirit of conscious discipline, love for work, and a careful economic attitude towards private and public property.

Education of positive attitudes towards work in students involves: direct participation of schoolchildren in socially useful productive work; developing in them a conscious attitude to work as the most important public duty; understanding the need for it for self-determination in life; formation of high moral qualities of a new person; attitude to work as a conscious and first vital need, as the essence of human existence.

Their attitude to work and, accordingly, the effectiveness of the education process largely depends on the working conditions of teenagers and its organization. In educational workshops, everything should be brought up, accustomed to order and beauty. There is an objective connection between the efficiency of work and the attitude towards it: a positive attitude increases the productivity of work, strengthens its educational and educational value, and, on the contrary, a negative attitude reduces, weakens, and sometimes nullifies it educational and educational opportunities.

We have proven that lessons conducted using such teaching methods bring children a sense of deep satisfaction from the results of their creative work.

The article discusses the issue of teaching students manual sewing works. An analysis of teachers' work experience was carried out, interesting methods and teaching methods were revealed.

Key words: assortment, handmade, sewing work, skill, skills, ware, knowledge, task, activity, methods of work.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Відомо, що уроки трудового навчання потребують солідного матеріального забезпечення, чого в багатьох школах немає і в найближчий час не буде. Тому виконанню ручних робіт в цих класах надають великого значення. Учні бажають активно працювати і виявляють значну зацікавленість до роботи ручними інструментами і на простих технологічних машинах. Учні прагнуть «через руки» відчутти властивості різних конструкційних матеріалів. Одночасно учні: знайомляться з основними принципами обробки матеріалів, одержують певні навички виконання простих робіт, відпрацьовують координацію рухів, тренують певні групи м'язів, розвивають окомір, виробляють відповідальність за результати праці, гордість за якісно виконану роботу.

Установлено, що значний вплив на ставлення учнів до праці справляє радість успіху, який окриляє учня, зміцнює впевненість у своїх силах і

надихає на подальшу активну діяльність. На жаль, ця закономірність ще мало використовується педагогами в організації як навчальної, так і трудової діяльності учнів. Часто вчителі зосереджують увагу на помилках у діяльності учня, а не на їхніх успіхах, що призводить до глибоких переживань, смутку і часто до негативного ставлення до праці. Тому вчителю трудового навчання треба організувати працю школярів так, аби вона забезпечувала успішне виконання ними трудових завдань. А для цього слід ставити перед учнями посилені завдання і задалегідь озброювати їх знаннями та вміннями, потрібними для досягнення успіху.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження з особливостей методики викладання, розробки та виготовлення швейних виробів відображається в роботах таких науковців: Бакан Л.А., Веремійчук І. М., Горобчишиної В. С., Григорової Л. С., Єжової О. В., Бакан Л. А.

займається проблемою дослідження ниткових з'єднувань – основних з'єднувань, що застосовуються у процесі виготовлення швейних виробів різного призначення. Вона розглядає питання оцінки якості ниткових швів сучасних засобів з'єднання, які використовуються для виготовлення продукції швейної галузі, швейних ниток та голок, а також розробляє рекомендації щодо їх підбору в залежності від матеріалу, з якого виготовляється виріб [1]. Веремійчук І. М. досліджує проблему компетентнісного підходу до методики трудового навчання в загальноосвітньому закладі, аналізує основні питання методики трудового навчання відповідно до навчальних програм і програм методики трудового навчання у вищих педагогічних навчальних закладах [5]. Горобчишина В. С. досліджує термінологію технології швейних виробів, нею розроблено класифікацію технологічних методів та типів робочих процесів з'єднання і формування – основи технологічних процесів виготовлення швейних виробів й проектувальних робіт [6]. Григорова Л. С. аналізує зміст сучасних методичних систем виконання технологічних операцій по виготовленню швейних виробів [7]. Єжова О. В. займається розробкою сучасних технологій з оброблення швейних виробів та технологічних послідовностей пошиття окремих швів, вузлів та швейних виробів. В її працях значна увага приділяється аналізу та методиці виконання ручних декоративних швів, що традиційно застосовувались при виготовленні українського костюма [8].

Метою статті є вивчення закономірностей формування та розвитку творчого потенціалу особистості в процесі виконання ручних робіт, пошук і апробація нових технологій, форм і методів роботи з учнями для створення цілісної, цілеспрямованої системи організації технологічної діяльності школярів в процесі вивчення трудового навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Програмою з трудового навчання пропонується пошиття та оздоблення швейних виробів.

Виготовлення такого асортименту дозволяє прищепити учням відповідні навички з виконання ручних робіт, ознайомити з видами оздоблень виробів ручними видами робіт, навчити прийомам їх виконання, які знадобляться у їх майбутній трудовій діяльності [1, с. 21].

Учнів необхідно навчити: підбирати тканину для виготовлення виробу, способам обробки деталей з урахуванням властивостей тканини, ознайомити з процесами розкроювання виробів, економними витратами тканини при розкроюванні (для цього їм необхідні знання з техніки і технології) [3, с. 23].

Вивчаючи досвід вчителів трудового навчання, ми провели аналіз формування вмінь і навичок в учнів при виконанні ручних робіт.

Досвід викладання даного матеріалу показує, що на заняттях учням пропонують інструкційно-технологічні картки, плакати, малюнки, стенди з технологією обробки деталей і вузлів швейних виробів.

При відпрацюванні навичок користування інструментами особливе значення приділяють користуванню наперстком. З аналізу занять видно, що учні не люблять користуватись наперстком, і тому завдання вчителя - привчити їх з самого початку одягати на палець наперсток, а вже потім брати у руки голку. Вчителі пропонують присвятити відпрацюванню навичок роботи з наперстком одне-два заняття, щоб при виконанні ручних стібків всі учні працювали з наперстком. Вони спочатку демонструють методи користування наперстком для всієї групи, а далі сліdkують за виконанням цього прийому кожним учнем [2, с. 13].

Як показала практика, при пошитті учнями перших виробів звертається особлива увага на виконання ручних стібків: зметувального, копіювального, обметувального, зшивного, підшивного. Ці стібки використовуються при виготовленні всіх програмних виробів, тому доцільно з самого початку навчити учнів виконувати ці стібки на клаптях тканини розміром 20×25 см, які їм потрібно заготовити наперед. На таких клаптиках вони повинні спочатку відпрацювати рухи голки з ниткою (без вузлика) і наперстком, а далі виконувати по 2-3 строчки усіх видів стібків [4, с. 22].

Закріплення вмінь і навичок учнями з виконання ручних робіт здійснюється в процесі виготовлення швейних виробів. На протязі навчання вчитель звертає увагу на виконання всіх видів ручних стібків: при зметуванні бокових швів, заметуванні низу виробів, виметуванні країв комірів, клапанів, обметуванні зрізів деталей і швів, виметуванні петель. При виконанні ручних стібків перед учнями ставиться вимога: стібки повинні бути рівними, однакової величини, прокладені паралельно зрізам чи краям деталей. Зметувальні стібки не повинні бути більші 0,8-1 см, а виметувальні 0,3-0,8 см, обметувальні розміщуються на 0,4-0,5 см від зрізу деталей і частота їх 2-3 стібка на 1 см. Для кращого засвоєння матеріалу з виконання стібків рекомендується в шкільній майстерні оформляти стенди у вигляді інструкційно-технологічних карток [8, с. 33].

Заслугує на увагу досвід вчителів, які під час відпрацювання прийомів ручних операцій з обробки кишень, комірів використовують самоконтроль учнів. Спочатку вчитель показує прийоми роботи, далі доручає їм виконувати обробку деталей, проводити її самооцінку, виправляти допущені помилки. Для цього кожному учню видають карту самоконтролю, де вказані особливості виконання завдання, способи перевірки якості роботи. При цьому учні можуть обмінюватися виконаними роботами і порівнювати їх якість. Кращі вироби викладач показує всій групі, відмічаючи їх якість [7, с. 16].

Деякі вчителі пропонують самостійне планування учнями наступної роботи в майстерні. Після того, як вони пояснять завдання, технологію виконання деталей, учням пропонується самостійно заповнювати операційні картки. Перевіряючи їх, вчитель отримує можливість оперативно ліквідувати окремі помилки учнів [6, с. 37].

Для перевірки ефективності проведення занять за цією методикою, двом підгрупам учнів було дано те саме завдання, але одній підгрупі (експериментальній) вказали на те, що вони повинні використовувати самоконтроль своєї роботи за картою самоконтролю, а другій (контрольній) цих вказівок не давали.

У результаті аналізу ми помітили, що у тій підгрупі, де проводився самоконтроль, вища якість обробки, більша швидкість виконання операцій.

З аналізу проведених занять ми зробили висновок, що ручна обробка петель потребує акуратності і терпіння учнів. Від неї залежить зовнішній вигляд і якість виробу. При аналізі проведених практичних занять ми помітили, що методика набуття учнями вмінь з ручної обробки петель має свої особливості. Спочатку учням показують прийоми розмічання петель на зразку тканини. Далі за допомогою розробленого лекала навчають проводити розмітку петель на пілочці, при цьому наголошують, що крайня верхня петля знаходиться на відстані, яка дорівнює діаметру гудзика. Лекало виготовляють з фанери чи цупкого картону. На ньому роблять насічки чи отвори з однаковою відстанню в залежності від асортименту одягу. Досвід показав, що використання цього лекала покращує виконання учнями роботи з обробки петель, а також зменшує час цієї обробки [9, с. 32].

Ефективність проведення уроків з трудового навчання значно підвищується за рахунок посилення ролі самоконтролю у процесі формувань вмінь і навичок при виконанні ручних робіт.

На заняттях в шкільній майстерні, де на вивчення ручної обробки тканини відведено мало часу, навчальні вправи зводяться до мінімуму. Звичайно, це не принижує ролі самоконтролю в процесі трудового навчання, проте виникає потреба створювати такі умови для тренування і самоконтролю, які не були б самоціллю і не відволікали б уваги учнів від виконаних технологічних операцій. Такі умови створити нелегко, хоч досвід показує, що в процесі роботи це можливо. Нами було проведено дослідження, яке полягало в тому, що учням контрольної і експериментальної груп було запропоновано виготовити по 15 зразків ручних строчок, а також розробити відповідні інструкційні картки. При цьому учням експериментальної групи пояснили, що вони, керуючись таблицями, посібниками, схемами, повинні проводити самоконтроль своєї роботи. Учням контрольної групи цієї установки не давали.

Аналіз даних результатів дослідження вказує на те, що при використанні самоконтролю у процесі виконання ручних строчок, в учнів експериментальних груп підвищується якість виконання технологічної операції, чіткість дотримання параметрів стібків.

При вивченні ручних операцій деякі вчителі використовують цікаві інтерактивні методи навчання учнів.

Розглянемо методику використання групових форм організації навчально-трудової діяльності учнів в процесі вивчення трудового навчання.

Досвід показує, що такі форми роботи дають змогу підвищити ефективність навчання, стимулюють творчий розвиток учнів, відіграють важливу роль у вихованні в них соціальної активності, толерантності, культури взаємин.

З-поміж різних форм організації навчальної діяльності (індивідуальних, групових та фронтальних) саме групова форма, як на наш погляд, є найоптимальнішою на уроках трудового навчання.

Під час фронтальної роботи складно забезпечити активність усіх учнів, а в індивідуальній навчально-трудовій діяльності робота слабких учнів приречена на невдачу. Саме тому мікрогрупа є тим середовищем, в якому дитина як найповніше розкриває свої знання, уміння і навички, реалізує свій потенціал, не губиться у натовпі.

Не останню роль у виборі групової форми організації навчально-трудової діяльності як пріоритетної відіграє і широка можливість виховання у школярів самостійності, відповідальності за власні вчинки, взаємовідповідальності, уміння прислухатися до думки товаришів і відстоювати свою точку зору, взаємоконтролю і взаємодопомоги, толерантного ставлення до людей з неординарними проявами творчості.

Важливим моментом в організації мікрогрупових форм роботи є формування учнівських груп для того чи іншого виду діяльності. Тут ми повністю поділяємо думку науковців про те, що учнів потрібно об'єднувати в групи, а не розподіляти. Групи учнів можуть бути статичними, коли учнів об'єднують за навчальними можливостями у диференційовані групи для виконання завдань різної складності. У динамічні, тимчасово сформовані групи, учні об'єднуються для бригадної форми роботи під час виконання певних практичних чи лабораторно-практичних робіт. Завдання для бригад можуть бути єдиними чи диференційованими. Можливе також формування динамічних груп, в які учні об'єднуються під час роботи над певним творчим завданням чи спільним творчим проектом [5, с. 15].

При організації групової навчальної діяльності виникає потреба в забезпеченні активності кожного учня. Цього можна досягти, розподіливши запропоновані завдання між усіма учасниками групи, кожен з яких повинен виконати свою частину роботи і пояснити спосіб її виконання іншим. У ході мікрогрупової форми навчально-трудової діяльності широкі можливості для використання інтерактивних методів навчання. Враховуючи результати досліджень, які свідчать про те, що при груповій організації навчання учні засвоюють 50 %, а в системі «учень навчає учня» — 90 %, віддаємо перевагу саме такій методиці під час організації практичних робіт. Учень, що швидко оволодів навичками виконання тієї чи іншої операції, передає свої уміння членам своєї групи, одночасно удосконалюючи їх і в себе. Ця методика важлива ще й тому, що деяким учням буває психологічно складно звертатися за поясненням чи за допомогою до вчителя і набагато простіше — до ровесників. При цьому реалізується також

природне прагнення дітей до спілкування, взаємодопомоги і співпраці.

Крім традиційних уроків ми використовували й нестандартні типи, а саме:

- уроки на інтегративній основі, наприклад: «Кольорова гама української народної вишивки та її регіональні особливості» (інтегрований з географією);
- уроки з відео- та комп'ютерною підтримкою, наприклад: «Поняття про оздоблювальні ручні стібки»;
- уроки-рольові ігри (уроки навчання учнів з'єднувальним ручним роботам);
- уроки з елементами народознавства, наприклад: «І на тім рушникові оживе все знайоме до болю...»;
- уроки-виставки та уроки-покази мод під час захисту творчих проєктів.

Найуживанішими прийомами формування в учнів навичок самоконтролю і самооцінки, критичного мислення є найрізноманітніші конкурси («Знайди помилку», «Хто швидше»), ігри, гіпотетичні прогнози, асоціативні та логічні диктанти.

З метою забезпечення глибоких знань учнів та їх контролю практикуються експрес-диктанти, які подібні до тестової перевірки, бо одночасно є вправами зворотної дії: можна одразу перевірити правильність виконаної роботи. Такі диктанти, як свідчить наш досвід, доцільно проводити як на початку уроку (перевірка раніше вивченого матеріалу, актуалізація опорних знань), так і в кінці (закріплення вивченого матеріалу).

Як свідчить досвід, для групової форми роботи використовується програмований контроль, під час якого усуваються прогалини в знаннях слабких учнів.

Для творчої роботи учнів у групі використовуються такі прийоми роботи, як випереджувальні завдання (наприклад, пошук історичної інформації до наступної теми уроку), спільне обґрунтування проєкту в мікрогрупах, складання та розв'язування кросвордів.

Отже, вивчаючи досвід вчителів трудового навчання, ми помітили багато цікавих методів ручних робіт, технологічних прийомів їх виконання, що може бути використано в процесі навчання учнів.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. В процесі експерименту нами розроблена система навчальних робіт, яка побудована таким чином, що ручні операції виконуються послідовно, починаючи з найпростіших. Тому в процесі їх виконання на всіх етапах технологічної діяльності постійно вдосконалюється і підвищується майстерність учнів.

Необхідно постійно слідкувати за тим, щоб набуття знань, вмінь і навичок здійснювалось через особистісну зацікавленість школярів. З цією метою нами був розроблений та запропонований комплекс завдань, нетрадиційних для виконання ручних технологічних операцій у рамках шкільної програми.

Крім того нами розроблені цікаві методи прийомів ручних робіт. Як показала практика, часте повторення прийомів розробки різних робіт у різноманітних навчально-творчих ситуаціях сприяє більш швидкому й міцному засвоєнню знань, переходу їх у спеціальні вміння та навички. При цьому технологічна діяльність при ручних роботах розглядається як творчий процес, який дозволяє відчутти інструмент, матеріал, усвідомлено сприймати розробку конструкції моделі та творчо підходити до неї за власним проєктом. Технологічна діяльність, яка є активним засобом включення учнів у творчість, формує їх спеціальні вміння та навички, розкриває можливості для самовдосконалення й самореалізації, виховує їх морально та естетично, розвиває творчі здібності кожного, сприяє ранній професійній орієнтації.

Підсумки експериментальної роботи дають змогу стверджувати, що технологічні прийоми виконання ручних робіт, а також форми роботи за цим напрямком дають позитивний результат при використанні їх в навчальному процесі.

Перспективами даного дослідження є вивчення сучасних методів з'єднання деталей та вузлів швейних виробів з використанням склеювання клеями та зварювання струмами високої частоти. Актуальними для вивчення також є питання з аналізу дослідження ручних швів на міцність та розтяжність.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бакан Л. А., Білоцька Л. Б., Лозовенко С. Ю. та ін. Ниткові з'єднання швейних виробів. Частина 1: навчальний посібник / за ред. Л.А. Бакан. Київ: КНУТД, 2017. 212 с.
2. Бондар К. І. Практикум з технології швейних виробів: навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2004. 94 с.
3. Боринець Н. І., Лещук Р. М. Трудове навчання. Банк ідей для творчих проєктів. 5-11 класи / упоряд.: Л. М. Рак. Київ: Шкільний світ, 2011. 106 с.
4. Васенок Т. М. Основи конструювання жіночого одягу: навчальний посібник. Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. 100 с.
5. Веремійчук І. М. Методика трудового навчання в початковій школі: навчальний посібник. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2004. 276 с.
6. Горобчишина В. С. Довідник технологічних послідовностей виготовлення одягу: навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2008. 292 с.
7. Григорова Л. С. Методичні вказівки з дисципліни «Технологія виготовлення одягу» (друге видання) для студентів художньографічного факультету денної та заочної форм навчання галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 022 Дизайн напряму підготовки «Дизайн одягу» освітнього рівня бакалавр. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. 48 с.
8. Єжова О. В., Гур'янова О. В. Технологія оброблення швейних виробів: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 256 с.
9. Березненко С. М., Березненко М. П., Савчук Н. Г. Квалітологія швейного виробництва : підручник / за ред. Н. Г. Савчук. 2-ге вид. Київ: Арістей, 2006. 464 с.

REFERENCES

1. Bakan, L. A., Bilotska, L. B., Lozovenko S.Yu. ta in. (2017). Nыtkovi z'iednuvannia shveinykh vyrobiv [Thread connections of sewing products]. Kyiv: KNUTD. 212 s. [in Ukrainian]

2. Bondar, K. I. (2004). Praktykum z tekhnologii shveinykh vyrobiv [Workshop on the technology of sewing products]. Khmelnytskyi: KhNU. 94 s. [in Ukrainian]
3. Borynets, N. I., Leshchuk, R. M. (2011). Trudove navchannia. Bank idei dlia tvorchykh proektiv. 5-11 klasy [Work training. Bank of ideas for creative projects. 5-11 grades]. Kyiv: Shkilnyi svit. 106 s. [in Ukrainian]
4. Vasenok, T. M. (2004). Osnovy konstruiuvannia zhinochoho odiahu [Basics of designing women's clothing]. Hlukhiv: RVV HDPU. 100 s. [in Ukrainian]
5. Veremiichuk, I. M. (2004). Metodyka trudovoho navchannia v pochatkovii shkoli [Methodology of labor training in primary school]. Ternopil: Malva-OSO. 276s. [in Ukrainian]
6. Horobchyshyna, V. S. (2008). Dovidnyk tekhnolohichnykh poslidoivnostei vyhotovlennia odiahu [Handbook of technological sequences of clothing production]. Lviv: Novyi Svit-2000. 292 s. [in Ukrainian]
7. Hryhorova, L. S. (2017). Metodychni vkazivky z dystsypliny «Tekhnolohiia vyhotovlennia odiahu» [Methodical guidelines for the discipline "Clothing manufacturing technology"]. Kharkiv: KhNPU. 48 s. [in Ukrainian]
8. Yezhova, O. V., Hurianova, O. V. (2017). Tekhnolohiia obroblynnia shveinykh vyrobiv [Technology of sewing products processing]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. 256 s. [in Ukrainian]

9. Bereznenko, S. M., Bereznenko, M. P., Savchuk, N. H. (2006). Kvalitoloheia shveinoho vyrobnystva [Quality of sewing production]. Kyiv: Aristei. 464 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ХОМЕНКО Людмила Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: проектування одягу, розробка технологічних схем та методів обробки, аналіз систем моделювання та конструювання одягу, методика організації проектної діяльності в галузі технологічної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KHOMENKO Liudmyla Mykolayivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University.

Scientific interests: clothing design, development of technological schemes and processing methods, analysis of clothing modeling and design systems, methods of organizing design activities in the field of technological education.

Стаття надійшла до редакції 16.01.2024 р.

УДК 378.147: 811.112.2

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-213-247-250

ЧИЖИКОВА Ольга Вікторівна –

кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри міжнародних відносин
Державного університету економіки і технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4432-9743>
e-mail: olgalehina@ukr.net

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ

У статті висвітлено основні професійні якості майбутнього журналіста, особливу увагу приділено розвитку творчих здібностей студентів. Креативність характеризується як ознака високого рівня професійної компетентності майбутнього фахівця. Творчі здібності розглядаються як невід’ємна складова сучасного журналіста, який вправно й майстерно виконує професійну діяльність. У статті проаналізовано найважливіші чинники, що впливають на зростання попиту на креативність у сфері журналістики. Автором розглядається термін «творчість», надається його визначення щодо особистості майбутнього журналіста. Описано найважливіші компоненти творчості. Автор аналізує процес формування творчих здібностей майбутніх журналістів. Проаналізовано особливості викладання німецької мови як другої іноземної. Автор виділяє найбільш суттєві чинники, які необхідно враховувати в цьому процесі. У статті приділено увагу принципам, на основі яких має здійснюватися розвиток креативних здібностей майбутніх журналістів у процесі іноземної освіти. Розроблено спеціальні методи та технології розвитку творчих здібностей майбутніх журналістів у процесі вивчення німецької мови. Кожен метод подано в розрізі розвитку певних творчих здібностей майбутніх журналістів у процесі вивчення німецької мови як другої іноземної. Більш того, у статті наведено приклади завдань з метою удосконалення творчих умінь майбутніх журналістів під час іноземної освіти. Надано короткі інструкції та поради задля ефективної імплементації зазначених методів в освітньому процесі. Впровадження таких методів і технологій креативного навчання як імітаційні ігри, творче письмо, рольові ігри, дискусії, креативна розповідь сприяють розвитку творчих здібностей майбутніх журналістів в процесі вивчення німецької мови як другої іноземної. Автором запропоновано рекомендації щодо ефективного застосування зазначених методів.

Автор окреслює подальші розвідки, пов’язані з аналізом формування й удосконаленням навичок творчого письма студентів у процесі вивчення іноземної мови студентами нелінгвістичних спеціальностей.

Ключові слова: майбутні журналісти, креативність, вивчення другої іноземної мови, творчі здібності, методи, технології навчання, німецька мова.

CHYZHYKOVA Olha Viktorivna –

PhD of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Department of International Relations
State University of Economics and Technology
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4432-9743>
e-mail: olgalehina@ukr.net